

HEP i Europski zeleni plan

Piše: HEP d.d.

Vizualizacija buduće HEP-ove sunčane i vjetroelektrane Korlat (003)

Europska je komisija krajem prošle godine donijela Zeleni plan s ciljem da Europa do 2050. godine postane prvi klimatski neutralan kontinent. To je veliki izazov, ali i prilika za sve države članice Europske unije. U tom kontekstu, HEP grupa kao jedna od vodećih energetske tvrtke u jugoistočnoj Europi i stožerna energetska tvrtka u Hrvatskoj, vidi svoje mjesto i priliku za jačanje svoje pozicije u energetske sektoru koji se temelji na zelenom, održivom, naprednom i klimatski neutralnom gospodarstvu.

HEP grupa se u svojoj razvojnoj strategiji opredijelila za obnovljivi scenarij razvoja koji je komplementaran Europskom zelenom planu. Njegova će realizacija doprinijeti ispunjenju nacionalnih ciljeva energetske i klimatske politike te ispunjenju Globalnih ciljeva održivog razvoja. Obnovljivi scenarij temelji se na četiri glavna segmenta. Prvi segment čini nastavak ciklusa revitalizacije hidroelektrana, koje i nadalje ostaju najvažniji obnovljivi izvori u sustavu HEP-a. U revitalizaciju hidroelektrana do 2030. godine uložiti će se ukupno oko 3,6 milijardi kuna, od čega je do danas uloženo nešto više od jedne trećine sredstava. Rezultat tog investicijskog ciklusa bit će 160 megavata nove snage. Drugi je izgradnja novih hidroelektrana, među kojima se ističe dogradnja Hidroenergetskog sustava Senj s ukupnim povećanjem snage za više od 400 MW. Za taj projekt u tijeku su izrada projektne dokumentacije i postupci ishođenja dozvola. Razmatra se i nekoliko lokacija za izgradnju malih hidroelektrana te crpnih hidroelektrana koje će imati važnu funkciju u okolnostima sve većeg udjela vjetroelektrana u elektroenergetskom sustavu.

Treći je segment izgradnja i preuzimanje projekata vjetroelektrana, sunčanih elektrana i ostalih elektrana koje koriste obnovljive izvore energije. U izgradnji je prva HEP-ova vjetroelektrana, VE Korlat (snage 58 MW), koja će biti prva nova vjetroelektrana u Hrvatskoj koja će proizvoditi bez poticaja. Na istoj lokaciji HEP razvija projekt sunčane elektrane snage 75 MW, čime bi Korlat po ukupnoj instaliranoj snazi elektrana koje koriste obnovljive izvore energije od 133 MW postao jedinstveno mjesto za proizvodnju zelene energije u Hrvatskoj, a i šire. HEP trenutno u pogonu ima jednu veliku, neintegriranu sunčanu elektranu, Kaštelir u Istri, snage 1 MW te jednu u izgradnji, na otoku Visu, snage 3,5 MW. U tijeku su pripreme za izgradnju SE Cres, snage 7,3 MW i SE Vrlika Jug, snage 2,1 MW. Za projekte sunčanih elektrana ukupne snage više od 50 MW potpisani su sporazumi o suradnji s pet gradova i općina, a u pripremi je potpisivanje sporazuma s još nekoliko jedinica lokalne samouprave. Osim elektrane na lokaciji Korlat, HEP samostalno razvija još desetak drugih projekata sunčanih elektrana, ukupne snage gotovo 100 MW.

Preostali, četvrti stup obnovljivog scenarija čini izgradnja visokoučinkovitih kogeneracija na plin. U izgradnji je novi blok u Elektrani-toplani Zagreb koji će imati 150 MW električne i 114 MW toplinske snage. Ukupni koeficijent iskoristivosti goriva u spojnom procesu proizvodnje električne energije i topline bit će 90 posto, a ostvarena ušteda primarne energije veća od 25 posto. Projekt je financiran kreditima EBRD-a i Europske investicijske banke, uz jamstvo Europskog fonda za strateška ulaganja, glavnog nositelja Junckerovog plana. Za novi blok u Osijeku u tijeku je izrada projektne dokumentacije. Iako je plin fosilno gorivo, nova energetska strategija Republike Hrvatske, efikasno korištenje plina prepoznaje kao važan element energetske tranzicije. Ukupno, u svim spomenutim tehnologijama, do 2030. godine HEP planira dobiti 1.500 MW nove snage. Od tog iznosa, u vjetroelektranama planira imati 350 MW, a jednako toliko i u sunčanim elektranama, što zajedno odgovara snazi Nuklearne elektrane Krško. Realizacija obnovljivog scenarija rezultirat će povećanjem udjela OIE u proizvodnom portfelju HEP-a za 50 posto te povećanjem proizvodnje iz obnovljivih izvora sa sadašnjih šest na devet milijardi kWh godišnje do 2030. godine.

Osim povećanja kapaciteta i proizvodnje iz obnovljivih izvora energije, za ispunjenje kompanijskih i nacionalnih energetske-klimatskih ciljeva potrebno je provoditi i mjere povećanja energetske učinkovitosti i sustavnog gospodarenja energijom. Bitan element obnovljivog scenarija je smanjenje vlastite potrošnje energije, zbog čega je HEP u protekle dvije godine, prema konceptu kupca s vlastitom proizvodnjom, na krovovima vlastitih poslovnih zgrada postavio gotovo 30 sunčanih elektrana. Za postizanje ciljeva ugljične neutralnosti, vrlo je važan i sektor cestovnog prometa. U tome je u Hrvatskoj ključan doprinos HEP-a koji je u sklopu programa eMobilnosti, sufinanciranog sredstvima Europske unije, širom Hrvatske pustio u rad 120 punionica za električna vozila. Sredinom veljače s radom je na odmorištu Vukova Gorica na autocesti Zagreb-Rijeka počela i prva ultra-brza punionica, snage 175 kW. Projekt eMobilnost je kao primjer dobre prakse predstavljen u prvom Dobrovoljnom nacionalnom pregledu Republike Hrvatske o provedbi 17 ciljeva Programa UN-a za održivi razvoj 2030. Od ostalih projekata treba istaknuti provedbu Pilot projekta uvođenja naprednih mreža te pripremljene projekte povećanja energetske učinkovitosti centralnog toplinskog sustava u Zagrebu i Osijeku, koje HEP, kao i niz drugih manjih projekata, također sufinancira sredstvima iz **EU fondova**.

Prva HEP-ova ultrabrza punionica